

Већу Одељења за историју уметности

Филозофског Факултета Универзитета у Београду

Молим Веће Одељења за историју уметности да ми одобри тему за израду завршног рада под насловом:

**Загонетка видљивости: Морис Мерло-Понти и феноменолошка
основа теорије уметности**

За метнора предлажем: **проф. др Предрага Драгојевића**

У прилогу достављам:

- образложење теме
- списак литературе

У Београду,

06. јуна 2022.

Студент: Мирослав Ћук

Број индекса: ИУ 17/49

Број телефона: 065/208-66-94

E-mail: cuk.miroslav.255@gmail.com

Образложење теме

Назив теме изведен је из фрагмента једног пасуса који је написао Морис Мерло-Понти у свом есеју „Око и дух“, а којим је извесно заокружен његов целокупан филозофски рад на пољу феноменологије перцепције. „(...) Око је оно што се узбудило извесним сударом у свету, што тај судар у видљивом обнавља потезима руке. Ма о којој цивилизацији се радило, било којим веровањима, мотивима, мислима, било каквим церемонијама се окружавало – чак и ако изгледа другој страни посвећено, од Ласкоа до данас, чисто или нечисто, фигуративно или не, сликарство увек само слави *загонетку видљивости*.“ Ова фраза послужиће као основ за разматрање Мерло-Понтијевог односа између феноменологије и ликовног дела по себи. У раду ће бити приказани основни постулати његове филозофије, као и одабрани концепти који се односе на могуће постулирање једне теорије уметности у феноменолошкој основи. У културно-историјском смислу, рад ће проблематизовати уметничка дела која су била блиска, по стилским или идејним карактеристикама, времену и естетским појавама са којима се сусретао Морис Мерло-Понти. Под тим се подразумева разнолика палета сликарских праваца и остварења, од раног до касног модернизма. Као главни циљ, овај рад би требало да образложи став Понтијевог искуства у проучавању ових односа и да потврди актуелност аутономног естетског у радовима модернистичких сликара.

Кроз упоредну анализу феноменолошког концепта проучавања ликовног дела и примера из историје сликарства, на плану целокупног искуства једне епохе, поставићу извесне закључке о утицају и битности ових односа при разумевању ликовних остварења.

Списак литературе:

1. Морис Мерло-Понти, *Око и дух*, Београд, 1968.
2. Морис Мерло-Понти, *Феноменологија перцепције*, Сарајево, 1978.
3. Морис Мерло-Понти, *Структура понашања*, Београд, 1984.
4. Е. В. Кондратьева, "Интерпретација живописи в феноменологии восприятия М. Мерло Понти", *Известия Томского политехнического университета*. 2013. Т. 322. № 6, 99-103.
5. Patrick Leconte, "Deux lectures de Merleau-Ponty", *Revue: l'Enseignement Philosophique*, 65e année, numéro 1, septembre-novembre 2014.
6. Paul Crowther, "Merleau-Ponty: Perception into art", 138-149.
7. Clive Cazeaux, "From sensation to categorization: aesthetic metaphor in Locke and Merleau-Ponty", *Journal of Visual Art Practice Volume 4 Numbers 2 and 3*, 2005, 111-124.
8. Amelia Jones, "Meaning, Identity, Embodiment: The Uses of Merleau-Ponty's Phenomenology in Art History", 71-90.
9. Guy A. M. Widdershoven, "Truth and meaning in art: Merleau-Ponty's ambiguity", *Journal of the British Society for Phenomenology*, Vol. 30, No.2, May 1999, 229-238.
10. Jonathan Gilmore, "Between Philosophy and Art", *Cambridge Companions Online* © Cambridge University Press, 2006, 291-317.
11. Рудолф Арнхајм, *Уметност и визуелно опажање*, Универзитет уметности у Београду, 1987.
12. W. J. T. Mitchell, *What do picture wants?: the lives and loves the images*, Chicago, 2005.
13. Василиј Кандински, *О духовном у уметности*, Београд, 2004.
14. Слободан Миушковић, *Од самодовољности до смрти сликарства*, Београд, 1998.
15. *Документи за разумевање руске авангарде, Антологија текстова уметника*, Београд, 2003.
16. N. Stangos (ed), *Concepts of Modern Art*, (revised and enlarged edition), 1990.

Наставно-научном већу Одељења за историју уметности
Филозофског факултета у Београду

Одобрење теме завршног рада

Кандидат Мирослав Ђук (ИУ-170049), студент завршне године основних студија историје уметности, доставио је предлог теме завршног рада под насловом "Загонетка видљивости": Морис Мерло-Понти и феноменолошка основа теорије уметности.

Рад ће се бавити приказом главних текстова Мориса Мерло-Понтија (Maurice Merleau-Ponty 1908-1961), препознавањем идеја кључних за теорију уметности и њиховом провером у тумачењу ликовних дела, на више начина. По предмету проучавања (филозофски систем као један од извора теорије уметности) и по проблемима којима се бави (поглед; доживљај уметничког дела), тема спада у домен теорије ликовних уметности. По садржају на ком је поменути филозофски систем заснован, као и временима у којима се формирао, тема је релевантна за историју уметности новијег доба, посебно модерне.

Стога, предлажем Одељењу да одобри тему и предлажем комисију за одбрану, у саставу:

др Јасмина Чубрило, ред. проф.

др Ана Ереш, научни сарадник

др Предраг Драгојевић, ред. проф. (ментор)

у Београду, 6. јуна 2022.

П. Драгојевић